

**KORPUSAVUSTEINEN DISKURSSINTUTKIMUS
MURHA-SANASTA SUOMI24-KESKUSTELUPALSTALLA**

Kati Kuukkanen
Kandidaatintutkielma
Suomen kieli
Kieli- ja viestintätieteiden lai-
tos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2023

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä Kati Kuukkanen	
Työn nimi Korpusavusteinen diskurssintutkimus <i>murha</i> -sanasta Suomi24-keskustelupalstalla	
Oppiaine Suomen kieli	Työn laji Kandidaatintutkielma
Aika Kevät 2023	Sivumäärä 18
Tiivistelmä <p>Tämän tutkielman tarkoituksena on selvittää, miten murhasta puhutaan Suomi24-keskustelupalstalla. Tutkielmassa tarkastellaan, mitä kollokaatteja sana <i>murha</i> saa, ja millaisia diskurssiprosodioita sekä diskursseja niistä muodostuu. Tutkimuskysymykset ovat:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Millaisia kollokaatteja eli myötäsiintymiä sana <i>murha</i> saa Suomi24-keskustelupalstalla?2. Millaisia diskurssiprosodioita eli merkitysryhmiä sekä diskursseja <i>murha</i>-sanaan liittyvissä keskusteluissa ilmenee?3. Miten aineistosta nousevat diskurssit ilmentävät ihmisten käsityksiä murhasta? <p>Tutkielman aineistona on osakorpus, joka on muodostettu Kielipankin Suomi24-korpuksesta käyttämällä hakusanaa <i>murha</i>. Aineisto on vuosilta 2001–2020. Tutkielman teorettinen viitekehys on korpusavusteinen diskurssintutkimus eli CADS, jossa yhdistyy kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus. Aineiston analyysissa on hyödynnetty kollokaatioanalyysia. <i>Murhaan</i> liittyviä diskurssiprosodioita muodostui yksitoista, ja lisäksi muodostui ylimääräinen luokka kollokaateille, jotka eivät sopineet mihinkään diskurssiprosodiaan. Diskurssiprosodioiden pohjalta aineistosta nousi esiin neljä diskurssia: tekemisdiskurssi, selvittämisdiskurssi, maahanmuuttodiskurssi sekä vertaamisdiskurssi. Diskurssit kuvaavat muun muassa murhan toteuttamista sekä selvittämistä.</p>	
Asiasanat <i>murha</i> , keskustelufoorumi, korpusavusteinen diskurssintutkimus, kollokaatio	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

KUVIOT

Kuvio 1 Diskurssiprosodiat.....	9
---------------------------------	---

TAULUKOT

Taulukko 1. Diskurssiprosodia <i>henkilöt</i>	10
Taulukko 2. Diskurssiprosodia <i>rikoksen toteuttaminen</i>	11
Taulukko 3. Diskurssiprosodia <i>teon kuvailu</i>	12
Taulukko 4. Diskurssiprosodia <i>laki/oikeus</i>	13
Taulukko 5. Diskurssiprosodia <i>ajan ja paikan kuvailu</i>	13
Taulukko 6. Diskurssiprosodia <i>tutkiminen/syyn selvittäminen</i>	14
Taulukko 7. Diskurssiprosodia <i>väkivalta</i>	15
Taulukko 8. Diskurssiprosodia <i>rikolliset teot</i>	15
Taulukko 9. Diskurssiprosodia <i>rikoksena pidetyt teot</i>	16

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	KORPUSAVUSTEINEN DISKURSSINTUTKIMUS.....	3
3	AINEISTO JA MENETELMÄT	5
3.1	Suomi24-korpus aineistona	5
3.2	Kollokaatioanalyysi tilastollisena menetelmänä	6
4	MURHAAN LIITETTÄVÄT DISKURSSIT	8
4.1	Tekemisdiskurssi.....	9
4.1.1	Henkilöt	9
4.1.2	Rikoksen toteuttaminen.....	11
4.1.3	Teon kuvailu	12
4.2	Selvittämisdiskurssi	12
4.2.1	Laki/oikeudenkäynti.....	12
4.2.2	Ajan ja paikan kuvailu	13
4.2.3	Tutkiminen/syyn selvittäminen	14
4.3	Maahanmuuttodiskurssi	14
4.3.1	Väkivalta.....	15
4.3.2	Rikolliset teot.....	15
4.4	Vertaamisdiskurssi	16
4.4.1	Rikoksena pidetyt teot	16
5	PÄÄTÄNTÖ.....	17
	LÄHTEET	19

LIITTEET

Liite 1: Likelihood-arvon mukaan järjestetty lista sadasta merkitsevimmästä kollokaatiosta sekä niiden frekvenssit ja merkitsevyysluvut.

1 JOHDANTO

Tarkastelen tutkimuksessani sitä, miten murhasta keskustellaan Suomi24-keskustelupalstalla ja millaisia diskursseja siihen liittyy. True crime on genre, joka käsittelee todellisen elämän henkirikoksia ja muuta rikollisuutta. Genren suosiota selittää muun muassa se, että ihmiset ovat aina olleet kiinnostuneita kuolemasta. Lisäksi esimerkiksi henkirikoksiin liittyy jonkinlaista arvoituksellisuutta, ja ne saavat aikaan voimakkaita tunteita. (Tuomi 2018.) On tiedostettava, millaisia diskursseja murhiin liittyy muun muassa siksi, että media luo kielenkäytöllään esimerkiksi uutisessaan rikostapahtumista tietynlaisen kuvan, joka vaikuttaa uutisen lukijan ajatteluun aiheesta. Rikosuutiset muun muassa luovat pelkotiloja. Harvalla on omakohtaista kokemusta aiheesta, joten mielikuvat syntyvät usein juuri median julkaisujen perusteella. (Nikunen 2005: 15–16.)

Suomi24-palstan henkirikoksiin liittyvät keskustelut ovat true crime -henkisiä, sillä keskustelujen aiheena ovat juuri todelliset murhatapaukset. Palstalla käyty keskustelu on anonymia, jolloin keskustelijat usein uskaltavat tuoda esiin omia mielipiteitään. Näin ollen keskusteluista löytää monenlaista näkökulmaa aiheeseen. Anonyymiyys keskusteluissa johtaa myös siihen, että esitetyt mielipiteet saattavat olla hyvinkin kärkeviä. Keskusteluihin osallistuvat voivat näin ollen vaikuttaa helposti muiden mielipiteisiin ja ajatuksiin, sillä kommentit voivat sisältää jopa vihapuhetta ja aiheuttaa pelkoa. (Jantunen 2018a: 4.) Myös Suomisen ym. (2019) näkemyksen mukaan ihmisten käsitykset verkkokeskustelujen luonteesta ovat negatiivisia, ja nykyään keskustelujen sävy nähdään usein jopa aggressiivisempänä kuin esimerkiksi pari vuosikymmentä taaksepäin. Vaikka verkkokeskusteluilla on huomattu olevan positiivisiakin vaikutuksia, todetaan keskustelupalstojen siitä huolimatta olevan edelleen vahva vallan ja vaikuttamisen väline. Suomi24-keskustelupalsta nähdään tutuna ja turvallisenä keskustelualueena, minkä ansiosta sen suosio on säilynyt vielä nykypäivänäkin (Saarikoski, Suominen & Vaahensalo 2019). Tutkimukseni aiheen kannalta Suomi24-palsta on otollinen alusta diskurssien tutkimukseen, sillä sen kautta voidaan tarkastella juuri

tavallisten kansalaisten näkemyksiä ja mielipiteitä esimerkiksi henkirikosten selvittämiseen. Keskustelijat voivat tarjota henkirikoksiin myös omia ratkaisuja, mikä on verrattavissa kansalaistieteeseen. Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Millaisia kollokaatteja eli myötäesiintymiä sana murha saa Suomi24-keskustelupalstalla?
2. Millaisia diskurssiprosodioita eli merkitysryhmiä sekä diskursseja murha-sanaan liittyvissä keskusteluissa ilmenee?
3. Miten aineistosta nousseet diskurssit ilmentävät ihmisten käsityksiä murhasta?

Aiempaa tutkimusta murha-aiheesta ovat tehneet esimerkiksi McEnery, McGlashan ja Love (2015). Tutkimuksessaan he vertailevat korpusavusteisen diskursianalyysin avulla murhatapaukseen reagointia Britannian kansallisessa lehdistössä ja sosiaalisessa mediassa. Tutkimuksen kautta käy ilmi muun muassa se, että lehdistö vaikuttaa huomattavasti ihmisten reagointiin sosiaalisessa mediassa. True crime -genreä on tutkittu muun muassa diskurssintutkimuksen keinoin: Tuomi (2018) on tutkinut true crime -ohjelmia inhon ja provokatiivisuuden näkökulmista. Tutkimuksessa selvisi, että true crime koetaan kiinnostavaksi genreksi muun muassa siksi, että ihmiset voivat sen kautta tutustua rikosaiheisiin turvallisesti kotona.

2 KORPUSAVUSTEINEN DISKURSSINTUTKIMUS

Tutkimukseni teoreettinen lähtökohta on korpusavusteinen diskurssintutkimus (*corpus assisted discourse studies*, CADS). Se on korpuslingvistiikan osa-alue, joka yhdistää diskurssintutkimuksen ja korpuslingvistiikan (Partington, Duguid & Taylor 2013: 10–11). Korpuslingvistiikka voidaan yksinkertaisuudessaan määritellä niin, että kielentutkimukseen sisällytetään tietokonevälitteiset korpuukset eli suuret sähköiset tekstiaineistot (Partington ym. 2013: 5). Diskurssintutkimus tutkii kielenkäyttöä sosiaalista todellisuutta tuottavana toimintana (Fairclough 2003: 24). Diskurssintutkimuksen taustalla on ajatus siitä, että todellisuus rakentuu sosiaalisesti kielen avulla (Pälli & Lillqvist 2020: 382). Diskurssin käsite on ongelmallinen, sillä sitä on käytetty eri tutkimusaloilla ja erilaisin tavoin (Baker 2006: 3). Diskurssi voidaan määritellä muun muassa tyypilliseksi kielenkäytöksi tekstiryhmissä tai yhteisön kielessä (McEnery & Hardie 2012: 133). CADS:ssa diskurssi on tämän määritelmän mukainen, ja käytän sitä myös omassa tutkimuksessani.

CADS pohjautuu fraseologiseen kielikäsitteeseen. Se korostaa kielen käytön ja sen vakiintuneiden rakenteiden tutkimista (Jantunen 2009: 360). Fraseologisen kielikäsitteeseen mukaan sanat ja ilmaukset ovat aina yhteydessä kontekstiin. Joka kerta kieltä käyttäessämme yhdistämme sen tilanteeseen, jossa sitä on aiemminkin käytetty. (Hoey 2007: 8.) Fraseologisuus näkyy CADS-tutkimuksessa tyypillisesti leksikaalisten myötäesiintymien eli kollokaatioiden tarkasteluna (Jantunen 2018b: 27). Myös tässä tutkimuksessa keskityn kollokaatioon ja kollokaatteihin.

CADS-metodin etu on se, että sen avulla saadaan käyttöön korpuslingvistiikan ja diskurssintutkimuksen parhaat puolet: kun diskurssintutkimukseen otetaan mukaan korpuukset, voidaan tekstistä havaita ”ei-ilmeisiä” merkityksiä, eli sellaisia piirteitä, jotka paljain silmin tutkiessa voisivat jäädä havaitsematta (Partington ym. 2013: 11). Lisäksi korpusmetodit tuovat tutkimukseen objektiivisuutta. Tämä johtuu siitä, että niiden avulla voidaan tuottaa kvantitatiivisia tuloksia, jotka eivät ole

riippuvaisia tutkijan aiemmista tiedoista ja ennakkokäsityksistä (McEnery & Hardie 2012: 6).

Kollokaatiolla tarkoitetaan sitä, että sanoilla on taipumus esiintyä usein yhdessä tiettyjen sanojen kanssa, ja sanojen välinen suhde on jollakin tavalla tilastollisesti merkittävä. Näitä sanoja, jotka toisen sanan kanssa esiintyvät yhdessä, kutsutaan kollokaateiksi. (Baker 2006: 95–96.) Yksi kollokaatioon liittyvä, keskeinen käsite diskurssi-prosodia, joka liittyy semanttisen preferenssin käsitteeseen. Näiden kahden ero ei aina ole kovin selkeä, mutta semanttinen preferenssi voidaan määritellä lemman tai sanamuodon ja siihen semanttisesti liittyvien sanojen suhteeksi. Diskurssiprosodia on käsitteenä avoimempi, ja sen perusteella voidaan myös saada vihjeitä diskursseista. (Baker 2006: 86–87.) Diskurssiprosodioita on kenties helpointa tutkia kollokaation kautta (Partington ym. 2013: 58), mikä yhdistää molemmat käsitteet fraseologiseen näkökulmaan.

CADS-tutkimuksen etenemistä voidaan kuvata kolmivaiheisen mallin avulla. Malliin kuuluvia vaiheita ovat sana- tai avainsanaluetteloiden muodostaminen keskeisten semanttisten alueiden tunnistamiseksi, kollokaattiluettelon muodostaminen avaintermien tekstikäyttämisen tunnistamiseksi sekä konkordanssiluettelon muodostaminen muiden hallitsevien mallien tutkimiseksi. Kolmivaiheiseen malliin voidaan myös lisätä neljäs vaihe, jossa tehdään tarkkaa kielellistä analyysia diskurssi-analyttisin metodein esimerkiksi keskusteluesimerkkien ansiosta. Mallia ei usein käytetä tutkimuksissa vaiheittain, vaan sitä sovelletaan omien tutkimuskysymysten pohjalta. (Ancarno 2020: 177.) Omassa tutkimuksessani hyödynnän mallin toista vaihetta, eli tutkin sanan *murha* yleisimmistä kollokaateista muodostettua listaa paljastaakseni toistuvia piirteitä korpuksessa. Hyödynnän myös neljättä vaihetta, sillä tarkastelen analyysissani konteksteja, joissa hakusana *murha* esiintyy.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

Tässä luvussa käsittelen tutkimuksessa käyttämäni aineistoa sekä menetelmiä. Esittelen tarkemmin aineistona käyttämäni Kielipankin Suomi24-korpuksen sekä tutkimukseni tilastollisen menetelmän eli kollokaatioanalyysin.

3.1 Suomi24-korpus aineistona

Suomi24-korpus on kokoelma Suomi24-keskustelupalstan viestejä vuosilta 2001–2020 (Lagus, Pantzar, Ruckenstein & Ylisiurua 2016: 5). Suomi24-keskustelupalstan nykyinen omistaja on City Digital Group, mutta aineisto on edelleen entisen omistajan Aller Media Oy:n (City Digital Group Oy 2023; Lagus ym. 2016: 5). Aineisto on saatavilla Kielipankin ylläpitämässä Korp-palvelussa, ja koko Suomi24-aineiston koko on noin 4,5 miljardia sanetta (Kielipankki 2023). Suomi24-korpusta on anonyymiyden ansiosta eettistä käyttöä tutkimuksessa, sillä rekisteröityneitä käyttäjiä yksilöiviä tietoja, kuten IP-osoitetta, ei ole tallennettu (Lagus ym. 2016: 9).

Tutkimukseni aineisto on osakorpus, jonka keräämiseen käytin apuvälineenä Kielipankin ylläpitämää Korp-työkalua (Kielipankki 2023). Aineiston hakemiseen käytän hakusanaa *murha*, joka on haettavien sanojen perusmuoto, eli hakutuloksiin sisältyvät kaikki sanan taivutusmuodot. Aikaväliksi olen valinnut koko Suomi24-korpuksen, eli vuodet 2001–2020. Halusin aineistoa mahdollisimman laajasti eri vuosilta ja vuosikymmeniltä, sillä murha-aihe ei ole tiettyyn aikaan sidottu, eli siitä saa parhaimman käsityksen pitkällä aikavälillä. Olen rajannut aihealueeksi Suomi24-keskustelupalstan Maailman menoa -aihealueen, joka sisältää suuren määrän *murhaan* liittyviä keskusteluja suhteessa muihin Suomi24-palstan keskustelualueisiin. Alueella keskustellaan monipuolisesti erilaisista yhteiskunnallisista ja poliittisista aiheista. Haun tuloksena konkordansseja tuli satunnaisesti järjestettynä ja kappalekontekstin

mukaan esitettyä 28 148. Poistin konkordansseista kaksoiskappaleet, ja sen jälkeen ylimääräiset välilyönnit. Kaksoiskappaleiden poiston jälkeen analysoitavan aineiston koko oli noin 23 800 konkordanssia ja 902 701 sanetta. Aineisto on lemmatisoitu, eli sanat ovat perusmuodossa.

3.2 Kollokaatioanalyysi tilastollisena menetelmänä

Tässä tutkimuksessa käytän tilastollisena menetelmänä kollokaatioanalyysia. Se on määrällisen korpustutkimuksen menetelmä, joka tarkastelee sanojen semantiikkaa eli merkitystä. Ilmaisujen semantiikkaa on mahdollista tutkia juuri kollokaattien avulla siksi, että sanojen merkitys pohjautuu aina laajempaan kontekstiin eli tilanteeseen, jossa niitä käytetään. Lisäksi sanoihin liittyy usein myös niiden kollokaattien merkityksiä. (Kyröläinen ja Laippala 2020: 496.)

Antconc on ilmainen Laurence Anthonyn kehittämä konkordanssiohjelma, jonka avulla voidaan analysoida konkordansseja ja laskea muun muassa frekvenssejä ja tilastollisia todennäköisyyksiä (Anthony 2022). Ohjelman avulla voidaan myös tehdä kollokaatioanalyysia, jota käytän omassa tutkimuksessani.

Käytän tutkimuksessani kollokaattien haussa MI-testiä (Mutual information), joka ottaa huomioon sanojen suhteellisen esiintymistiheyden verrattuna niiden määrään korpuksessa. Niiden pohjalta lasketaan MI-arvo, eli todennäköisyys, jolla kaksi sanaa esiintyy tekstissä yhdessä, lähellä toisiaan. Mitä vahvempi sanan saama MI-arvo on, sitä vahvempi kollokaatio on. Yleisesti tilastollisesti merkitsevänä pidetään MI-arvoa, joka on vähintään 3 (Baker 2006: 101). Tässä tutkimuksessa kollokaattien MI-arvot ovat kuitenkin jääneet alle tämän arvon, eli tuloksia ei voida pitää tilastollisesti merkitsevinä. MI-testin ongelmana on se, että se saattaa antaa liian suuria arvoja suhteessa harvoin esiintyville sanoille. (Baker 2006: 101.) Kollokaattien tarkasteluväliksi olen määrittänyt 4L-4R, eli kollokaatti voi olla molemmiin puolin enintään neljän sanan päässä tutkittavasta sanasta eli *murhasta*. Tarkasteluväli 4L-4R on optimaalinen, koska sen sisälle mahtuu suomen kielen keskipituinen eli 5–7 sanan mittainen lause (Jantunen 2018b: 29). Kollokaattien minimifrekvenssiksi olen asettanut 50, jolloin kaikki sanan *murha* kollokaatit esiintyvät aineistossa vähintään 50 kertaa. Tämä pienentää todennäköisyyttä sille, että kollokaatti on peräisin vain yhden kirjoittajan kommentista (Jantunen 2018b: 29).

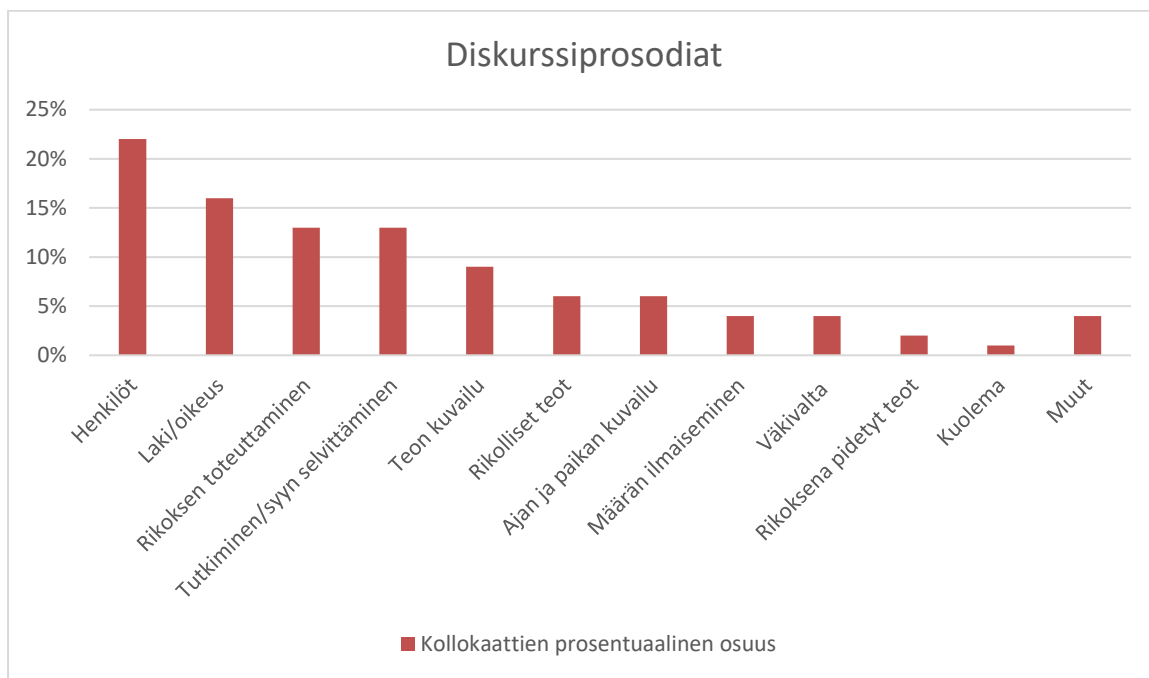
Kollokaatioanalyysin avulla analysoin 100 sanan *murha* merkitsevintä kollokaattia. Yhteensä *murha* sai AntConc-analyysin perusteella 209 kollokaattia, joista olen karsinut pois kollokaatit, jotka eivät analyysini kannalta ole merkittäviä. Jäljelle jäävistä kollokaateista keskityn sataan tilastollisesti merkitsevimpään. Kaikkien kollokaattien joukosta olen karsinut pois muun muassa funktiosanat eli adpositiot,

adverbit ja konjunktiot, sillä niillä on lauseessa lähinnä kieliopillinen tai keskustelun kulkuun liittyvä tehtävä (VISK § 438). Tällaisia sanoja olivat esimerkiksi *jälkeen*, *jopa* ja *kuten*. Lisäksi karsin negatiivisen MI-arvon perusteella tilastollisesti ei-merkitsevät kollokaatit sekä kollokaatit, jotka esiintyvät spämmiä sisältävissä kommentteissa. Kollokaattien luokittelussa piti ottaa huomioon se, että osa oli polyseemisiä, eli niillä on useita eri merkityksiä. Tällaisille sanoille etsin sopivan yleismerkityksen tutkimalla AntConcin avulla, missä yhteyksissä sanaa käytetään. Esimerkiksi sana *varkaus* voi tarkoittaa sekä paikkakuntaa että varastamista, mutta aineistossa sana esiintyy selkeästi jälkimmäisessä merkityksessä. Olen jättänyt analyysin ulkopuolelle myös AntConcin selkeästi väärin lemmatisoimat ja ilman merkitystä jäävät sanat, kuten pelkkä kirjain *p*. Jotkin väärin lemmatoiduista sanoista olen muuttanut oikeaan muotoon ja sisällyttänyt analyysiin, sillä niistä käy ilmi selkeästi, mikä niiden merkitys on. Tällainen sana on esimerkiksi *laajasalko*, jonka olen muuttanut muotoon *laajasalo*. Olen ottanut karsinnan jälkeen jäljelle jääneistä kollokaateista analysoitavaksi 100 merkitsevintä.

Olen luokitellut kollokaatit niiden denotatiivisen merkityksen perusteella diskurssiprosodioihin hyödyntäen Antconcin konkordanssivälilehteä, josta olen tarkastellut kunkin kollokaatin kohdalla, mikä on sen yleisin merkitys esiintymisympäristönsä perusteella. Kukin luokka sisältää semanttisesti keskenään samankaltaisia sanoja. Osan kollokaateista olisi voinut luokitella useaan eri diskurssiprosodiaan, jolloin olen tehnyt luokittelun sen perusteella, missä tilannekontekstissa sanaa on käytetty. Olen nimennyt diskurssiprosodiat niihin kuuluvien sanojen yhteisen merkityksen perusteella. Diskurssiprosodioiden tarkastelun pohjalta olen muodostanut diskurseja, jotka ovat aineistossa toistuvasti esiintyviä teemoja ja puheenaiheita.

4 MURHAAN LIITETTÄVÄT DISKURSSIT

Tässä luvussa tarkastelen sanan murha saamia sataa merkitsevintä kollokaattia ja niiden yleisen merkityksen pohjalta luokittelimiani diskurssiprosodioita sekä aineiston pohjalta esiin nousseita diskursseja. Aineistosta nousseet neljä diskurssia ovat tekemisdiskurssi, selvittämisdiskurssi, maahanmuuttodiskurssi sekä vertaamisdiskurssi. Yhteensä diskurssiprosodioita muodostui yksitoista, joista osaan sisältyy tarkempia alaluokkia. Lisäksi muodostui ylimääräinen luokka niille kollokaateille, jotka eivät sopineet mihinkään diskurssiprosodiaan. Osa diskurssiprosodioista on jakautunut eri diskursseihin. Diskurssiprosodiat on esitelty kuviossa 1, jossa on myös ryhmiin kuuluvien kollokaattien prosentuaalinen osuus kaikista sanan *murha* kollokaateista. Koska analysoitavia kollokaatteja on sata, on prosentuaalinen osuus samalla myös kollokaattien lukumäärä diskurssiprosodiassa. Diskurssiprosodioihin kuuluvat kollokaatit on esitetty omissa taulukoissaan, ja ne ovat järjestyksessä frekvenssinsä mukaan suurimmasta pienimpään.

Kuvio 1 Diskurssiprosodiat

4.1 Tekemisdiskurssi

Suomi24-keskustelupalstalla keskustellaan paljon murhan tekoprosessiin liittyvistä asioista. Keskustelua käydään muun muassa murhien tekijöistä ja siitä, miten murhat on toteutettu. Tekemisdiskurssia ilmentäviä diskurssiprosodioita ovat henkilöt, rikoksen toteuttaminen sekä teon kuvailu. Keskustelut liittyvät useimmiten yhteen murhatapaukseen, jonka tapahtumat käydään läpi yksityiskohtaisesti murhan tekemisen näkökulmasta. Tekemisdiskurssiin kuuluu myös yksittäinen tutkiminen/syyn selvittäminen -diskurssiprosodian kollokaatti *syyllistyä*, joka liittyy murhan tekemiseen.

4.1.1 Henkilöt

Suurin diskurssiprosodia on henkilöt. Siihen sisältyy kolme alaluokkaa: poliittisen henkirikoksen uhrin, muut henkirikoksen uhrin sekä henkirikoksen tekijän. Luokan kaikki kollokaatit ovat substantiiveja, ja ne kuvaavat jollakin tavalla tehdyn henkirikoksen uhria tai tekijää. Suurin osa tämän luokan kollokaateista on henkilöiden nimiä. Henkilöihin liittyvät kollokaatit on lajiteltu alaluokkiin taulukossa 1.

Taulukko 1. Diskurssiprosodia henkilöt.

poliittisen henkirikoksen uhrin

palme, politkovskaja, anna, kennedy, litvinenko, lindh, nemtsov, jfk, olof, toimittaja

muut henkirikoksen uhrin

siviili, kyllikki, lapsi, saari, nainen, teräsvuori

henkirikoksen tekijät

syyllinen, marski, tilaaja, mies, osallinen, tekijä

Poliittisen henkirikoksen uhrin -ryhmään kuuluvat kollokaatit ovat poliittisten murhien uhreja. Keskustelut liittyvät muun muassa murhien motiivien sekä tapahtumien kulun pohtimiseen. Tunnetut poliitikot ja muut vaikutusvaltaiset henkilöt, kuten toimittajat, nousevat aineistossa vahvasti esiin. Kollokaatti *toimittaja* lukeutuu poliittisen murhan uhriksi, sillä se esiintyy keskusteluissa rinnastettuna poliitikkoihin. Osassa kommentteista *toimittaja* viittaa Anna Politkovskajaan, johon liittyy luonnollisesti myös kollokaatti *politikovskaja* (esimerkki 1). Useat kommentit liittyvät pohdintaan siitä, kuka murhan takana on, ja millaisia tietoja tapauksesta on saatavilla (esimerkki 2), ja murhien tekijöistä voidaan myös tehdä omia päätelmiä (esimerkki 3).

- 1) Muistissa on myös **toimittaja** Anna **Politkovskajan** *murha* ...
- 2) **Kennedyn** *murha* on aito, mutta sen salaaminen kuka sen takana on, onkin sitten jo arvoitus.
- 3) -- onko noin vaikea tunnustaa, että **Politkovskajan** *murhaan* oli tilaus --

Muut henkirikoksen uhrin -ryhmän kollokaatit ovat murhan uhreja, jotka ovat tavallisia kansalaisia. Keskustelut ovat hyvin samankaltaisia kuin poliittisen henkirikoksen uhrin -ryhmän kollokaatteihin liittyen, mutta keskusteluissa nousevat ihmiset ovat kuolemansa kautta julkisuuteen nousseita tavallisia ihmisiä. Keskusteluista ilmenee usein toistuvien, tiettyjen nimien kautta, että osa tapauksista on hyvin vanhoja ja edelleen ratkaisematta (esimerkki 4). Kollokaatti *lapsi* esiintyy useassa kommentissa, sillä erityisesti lapsiin kohdistuvia murhia pidetään täysin epäoikeutettuna (esimerkki 5).

- 4) Milloinkas SE **Kyllikki** Saaren *murha* alkaa selviämään?
- 5) -- tunnen ihmisiä joilla on viirannut tosi pahasti päästä mutta eivät pahimmassa mustassa mielenyöverssäkään suunnittele **lapsensa** *murhaa*.

Henkirikoksen tekijät -ryhmän kollokaatit ilmenevät suurimmaksi osaksi sellaisissa keskusteluissa, joissa pohditaan, kuka murhan on toteuttanut. Useassa kommentissa murhatapaus liitetään myös poliittiseen motiiviin (esimerkit 6 ja 7).

- 6) Mahdottomalta tuntui myös ajatus, että *murhan tilaaja* olisi ollut jopa jonkin valtion ylin johto.
- 7) Murha **Marski** oli lasten ja naisten *murhien* takana sisällissodassa.

Esimerkin 6 kollokaatilla *tilaaja* viitataan tahoon, joka on tilannut jonkun ulkopuolisen toteuttamaan murhan. Esimerkin 7 *Marskillä* taas viitataan Mannerheimiin, joka nähdään asemansa vuoksi murhaajana.

4.1.2 Rikoksen toteuttaminen

Rikoksen toteuttaminen -diskurssiprosodiaan sisältyy kaksi alaluokkaa: murhan tekeminen ja murhan suunnittelu (taulukko 2). Diskurssiprosodian kollokaatit liittyvät murhan toteuttamisen tapoihin, konkreettiseen tekemiseen sekä teon suunnitteluun.

Taulukko 2. Diskurssiprosodia rikoksen toteuttaminen

murhan tekeminen

yritys, tehdä, tapahtua, tilata, suorittaa, lavastaa, bluffi, yllyttää, toteuttaa

murhan suunnittelu

suunnitella, harkita, harkittu, suunnittelu

Murhan tekeminen -ryhmän kollokaatit ovat suurimmaksi osaksi verbejä tai verbistä johdettuja substantiiveja, jotka kuvaavat murhan toteuttamistapaa. Tyypillisimmät verbit kuvaavat elollisen tekijän tekemistä ja tilanteita, joihin sisältyy jonkinlaista muutosta (VISK § 445). Keskustelupalstalla kuvataan verbien avulla tekijän yksityiskohtaista, konkreettista toimintaa murhatapauksessa (esimerkki 7).

- 8) Määrätietoisesti ja ammattimaisesti **toteutettu***ja murhia* tai niiden yrityksiä --

Murhan suunnittelu -ryhmän kollokaatit liittyvät suunnitteluprosessiin ennen murhan toteuttamista (esimerkit 9 ja 10).

- 9) -- raaka kylmä **harkittu** *murha* jolla yritettiin saada kostettua miehelle --
- 10) -- olivat kuulemma yhdessä äiti ja 9v tytär etukäteen **suunnitelleet** *murhan* ja **toteuttaneet**.

Kollokaatilla *harkittu* halutaan korostaa henkirikoksen suunnitelmallisuutta, mikä kuuluu murhan tunnusmerkistöön. Ryhmän kollokaatit linkittyvät myös murhan tekeminen -ryhmän kollokaatteihin: keskustelijat kuvailevat usein yksittäisiä murhatapauksia prosesseina, joihin kuuluu ensin teon suunnittelu ja sen jälkeen toteutus.

4.1.3 Teon kuvailu

Diskurssiprosodiaan teon kuvailu kuuluu kollokaatteja, jotka kuvailevat murhateon vakavuutta tai tyyppiä (taulukko 3). Luokan kollokaatit ovat suhteellisuutta kuvaavia adjektiiveja, joilla halutaan korostaa murhan olevan poikkeuksellisen vakava teko.

Taulukko 3. Diskurssiprosodia teon kuvailu

<i>poliittinen, raaka, törkeä, julma, kylmäverinen</i>
--

Kollokaateilla viitataan murhatapausten tekotapaan ja annetaan muun muassa esimerkkejä tapauksista, jotka on tehty erityisen väkivaltaisella tavalla (esimerkki 11). Keskusteluissa ilmenee myös yhteiskunnallinen näkökulma, sillä kommentoijat muun muassa kyseenalaistavat vakaviin henkirikoksiin liittyvät tuomiot (esimerkki 12). Kollokaatti *poliittinen* kuvaa, että murhateon motiivi on ollut poliittinen (esimerkki 13).

11) 15-vuotias Tuuli Maria Ikonen joutui **raa'an** murhan uhriksi Tampereella --

12) Miksi Suomessa kaikki **törkeitä** murhia suorittaneet henkilöt pääsevät oikeasta rangaistuksesta?

13) -- kyse oli **poliittisesta** murhasta --

Kollokaatit *raaka, törkeä* ja *julma* ovat suhteellisia adjektiiveja, jotka kuvaavat ominaisuuden intensiteettiä (VISK 605 §). Niitä on käytetty keskusteluissa korostamaan teon vakavuutta.

4.2 Selvittämisdiskurssi

Suomi24-keskusteluissa ilmenee, että ihmiset ovat hyvin kiinnostuneita mysteereistä, ja selvittämättömiin murhiin halutaan saada ratkaisuja. Keskustelijat muun muassa yrittävät selvittää murhien tekijöitä, motiiveja sekä tapahtumien kulkua. Selvittämisdiskurssia ilmentäviä diskurssiprosodioita ovat laki/oikeudenkäynti, ajan ja paikan kuvailu sekä tutkiminen/syyn selvittäminen. Diskurssiin sisältyy myös muutama kollokaatti diskurssiprosodioista henkilöt, teon kuvailu sekä rikolliset teot. Näitä ovat *syyllinen, kaksi, kuolemantuottamus, selvä* ja *todennäköinen*. Nämä kollokaatit esiintyvät murhatutkimukseen liittyvissä keskusteluissa.

4.2.1 Laki/oikeudenkäynti

Diskurssiprosodiaan *laki/oikeudenkäynti* kuuluu kaksi alaluokkaa: rikostutkinta sekä oikeudenkäynti (taulukko 4). Rikostutkinta-alaluokka sisältää kollokaatteja, jotka

liittyvät murhan tutkintavaiheeseen ennen oikeudenkäyntiä, ja oikeudenkäyntiluokka kollokaatteja, jotka liittyvät oikeudenkäyntiin ja murhan seurauksiin. Kollokaatit vihjaavat selvittämiskurssista siten, että keskustelijat käyvät läpi murhan selvittämistä tuomioistuimen näkökulmasta.

Taulukko 4. Diskurssiprosodia laki/oikeus

rikostutkinta

syyttää, syyte, tunnustaa, motiivi, kiistää, pidättää, syytön, tutkinta

oikeudenkäynti

tuomita, elinkautinen, tuomio, vangita, vastuu, vankeus, istua, vankeusrangaistus

Suurin osa rikostutkinta-ryhmän kollokaateista esiintyy melko passiivisissa, toteavissa kommentteissa. Keskustelijat eivät siis juuri tuo omaa näkökulmaansa selvittämiseen, vaan tarkastelevat ulkopuolelta, miten viranomaiset ovat tutkineet ja tuoneet julki murhatapauksia (esimerkit 14 ja 15).

14) – – poliisin mukaan *murhan motiivina* on ollut uskonnollinen viha.

15) 20-vuotiasta päätekijää **syytetään** *murhasta* ja hänen tyttöystävänsä avunannosta – –

Keskustelua käydään paljon muun muassa tuomioista, joita murhien tekijät ovat saaneet (esimerkit 16 ja 17).

16) Noh... Nyt **istuu** vankilassa *murhasta* yksi näistä pennuista.

17) Eerikan isä ja tämän naisystävä **tuomittiin** *murhasta* **elinkautiseen** vankeuteen.

Kollokaatti *istua* esiintyy aineistossa tuomion suorittamisen merkityksessä, minkä takia olen luokitellut sen tähän diskurssiprosodiaan. Kollokaattien *tuomita* ja *elinkautinen* yhdistelmää eli ilmausta *tuomita elinkautiseen* käytettiin paljon keskusteluissa, mikä selittää näiden kollokaattien yleisyyden aineistossa.

4.2.2 Ajan ja paikan kuvailu

Ajan ja paikan kuvailu -diskurssiprosodiaan sisältyy kollokaatteja, jotka kuvaavat murhaan liittyvää aikaa tai paikkaa (taulukko 5).

Taulukko 5. Diskurssiprosodia ajan ja paikan kuvailu

ulvila, bodom, laajasalo, vuosi, lahti

Paikkaan liittyvät kollokaatit ovat kaikki paikannimiä, joissa on tapahtunut tunnetuimpia murhatapauksia. Näiden kollokaattien yleisyys aineistossa ilmentää, että

ihmiset ovat kiinnostuneita juuri selvittämättömistä murhista (esimerkki 18). Kollokaatti *vuosi* esiintyy usein virallisia tahoja kyseenalaistavissa kommenteissa, joissa se kuvaa ajan kulumista (esimerkki 19).

- 18) Samanlaista sekoilua kuin **Bodom** järven *murhissakin*, tekijä pääsi todisteiden puutteessa livahamaan.
- 19) Uskomatonta ettei vielä 50 **vuotta** *murhan* jälkeenkään Suomessa virallinen media (ei myöskään MTV3) uskalla tosissaan tai itse asiassa ollenkaan haastaa tuota virallista totuutta.

Vuosi ilmentää aikaa, joka on kulunut murhan tapahtumisesta. Kollokaatilla viitataan siihen että tapaus on edelleen selvittämätön pitkän ajan jälkeen.

4.2.3 Tutkiminen/syyn selvittäminen

Tutkiminen/syyn selvittäminen -diskurssiprosodiaan kuuluu kollokaatteja, jotka liittyvät syiden selvittämiseen tai tutkimiseen (taulukko 6).

Taulukko 6. Diskurssiprosodia tutkiminen/syyn selvittäminen

<i>epäillä, tutkia, selvittää, selvitä, liittyä, ratketa, osallisuus, ratkaista, syy, osuus, tausta</i>

Selvittämiskurssi ilmenee selkeästi tässä diskurssiprosodiassa, sillä kollokaatit kuvaavat murhamysteerien selvittämistä. Keskusteluissa käsitellään murhien yksityiskohtia ja näin pohditaan tapauksiin itse ratkaisuja (esimerkki 20).

- 20) – – nyt on jo 13 tai 14 päivää kulunut eikä ratkaisua löydy eli löytynyt radiopuhelin ei ehkä **ratkaisekaan** *murhaa*, sillä tuolloin lunta ei ollut nimeksikää.

Diskurssiprosodiaan sisältyy muun muassa mentaalisia verbejä, jotka kuvaavat mielensisäisiä toimintoja (VISK § 445). Näihin käsitän esimerkiksi kollokaatit *selvittää* ja *ratkaista*.

4.3 Maahanmuuttodiskurssi

Keskusteluissa nousee monessa yhteydessä esiin maahanmuutto ja kriittinen asenne maahanmuuttajia kohtaan. Kommentit sisältävät myös vihapuhetta. Maahanmuuttodiskurssi ilmenee muun muassa väkivaltaisista ja rikollisista tekoista kuvaavien kollokaattien kautta, sillä niiden tekijöiksi yhdistetään usein maahanmuuttajat. Maahanmuuttodiskurssia kuvaavia diskurssiprosodioita ovat väkivalta ja rikolliset teot. Lisäksi diskurssiin sisältyy kaksi kollokaattia diskurssiprosodiasta teon kuvailu, jotka ovat

rasistinen ja terroristinen. Ne kuvaavat teon tyyppiä ja liittyvät maahanmuuttajiin. Vaikka maahanmuuttodiskurssiin kuuluu vain kaksi kooltaan pientä diskurssiprosodiaa, on maahanmuuttokeskustelu silti hyvin suuressa osassa Suomi24-palstalla.

4.3.1 Väki­valta

Väki­valta-diskurssiprosodiaan kuuluu vain kaksi kollokaattia, mutta niitä on käytetty keskusteluissa usein. Kollokaatit ovat maahanmuuttajiin yhdistettyjä, väki­valtaisia tekoja kuvaavia substantiiveja (taulukko 5).

Taulukko 7. Diskurssiprosodia väki­valta

<i>raiskaus, väki­valta</i>

Keskusteluissa näkyy kriittinen suhtautuminen maahanmuuttajia kohtaan. Keskustelijoiden asenne maahanmuuttajia kohtaan näkyy esimerkiksi kommenteissa, joissa suoraan yhdistetään maahanmuuttajat väki­valtatekoihin (esimerkki 21). Teot voidaan myös yhdistää kuuluvaksi maahanmuuttajien kulttuuriin (esimerkki 22).

21) Missä somali, siellä **raiskaus** ja *murha* sekä pahoinpitely.

22) – – hirvittävän määrän kärsimyksiä kansalaisille islaminsuskoisten harjoittaman **wäki­valta-** ja **raiskaus**kulttuurin ja *murhien* vuoksi.

Yhdistämällä maahanmuuttajat väki­valtatekoihin halutaan keskusteluissa korostaa juuri maahanmuuttajien väki­valtaisuutta.

4.3.2 Rikolliset teot

Rikolliset teot -diskurssiprosodiaan sisältyvät kollokaatit ovat rikoksia kuvaavia substantiiveja, jotka keskustelijat yhdistävät maahanmuuttajiin (taulukko 8).

Taulukko 8. Diskurssiprosodia rikolliset teot

<i>tappo, ryöstö, varkaus, rikos, kidnappaus</i>
--

Diskurssiprosodiaan kuuluvat kollokaatit ovat hyvin samankaltaisia kuin väki­valta-diskurssin kollokaatit, mutta ne liittyvät erilaisiin rikostyyppeihin, joissa ei välttämättä käytetä väki­valtaa (esimerkki 23).

23) Mustat ja romanitaustaiset tulijat ovat aiheuttaneet jyrkän nousun **varkauksien**, *murhien* ja raiskausten määrässä.

Keskustelijoiden maahanmuuttokriittisyys ilmenee esimerkiksi siten, että kollokaatti *varkaus* esitetään hyvin usein rikoksena, jota juuri maahanmuuttajat tekevät paljon.

4.4 Vertaamisdiskurssi

Keskusteluissa verrataan paljon murhia muihin rikoksiin. Vertaamalla halutaan esimerkiksi korostaa tekojen vakavuuden samankaltaisuutta tai kuvata yhteiskunnassa tapahtuvien rikosten määrää. Vertaamisdiskurssia kuvastavat pienet diskurssiprosodiat rikoksena *pidetyt teot* sekä *kuolema*, jota en analysoi erikseen sillä siihen liittyy vain yksi kollokaatti, eli *itsemurha*. Vertaamisdiskurssista antavat vihjeitä myös tutkiminen/syyn selvittäminen -diskurssiprosodian verrata sekä väkivalta-diskurssin *kidutus* ja *pahoinpitely*. Jokainen näistä kollokaateista liittyy eri rikosten vertailuun.

4.4.1 Rikoksena pidetyt teot

Diskurssiprosodiaan kuuluvat kollokaatit ovat tekoja, jotka keskustelijat ovat rinnastaneet rikoksiksi tai vääränlaisiksi toiminnaksi (taulukko 9).

Taulukko 9. Diskurssiprosodia rikoksena pidetyt teot

<i>abortti, pedofilia</i>

Osa keskustelijoista ajattelee abortin olevan murhaan verrattava teko, jolloin keskusteluissa esiintyy hyvin paljon kollokaatin *abortti* ja sanan *murha* vertailua (esimerkki 24).

- 24) **Abortin**, eli *murhan* tultua lailliseksi on maassamme murhattu n. 500 000 'tulevaa' suomalaista ihmisalkua jo äitinsä kohtuun!

Pedofilia rinnastetaan keskusteluissa lapsen hyväksikäyttöön, ja sitä verrataan usein *murhaan* ja muihin rikoksiin teon vakavuuden korostamiseksi (esimerkki 25).

- 25) Ryöstöjä, *murhia*, pahoinpitelyjä, huumekauppaa, **pedofiliaa**, varkauksia, joukkoraiskauksia.

Abortti ja *pedofilia* eivät virallisesti ole rikollisia tekoja, mutta keskustelijat haluavat tuoda ilmiöistä esiin oman negatiivisen mielipiteensä rinnastamalla ne murhaan.

5 PÄÄTÄNTÖ

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia kollokaatteja sana *murha* saa, sekä millaisia diskurssiprosodioita ja diskursseja murhakeskusteluissa nousee esiin Suomi24-keskustelupalstalla. Lisäksi tarkasteltiin sitä, miten ihmisten käsitykset murhasta nousevat esiin diskurssien kautta. *Murha* sai yhteensä 209 kollokaattia, joista tarkastelin sataa merkitsevintä luokittelemalla ne diskurssiprosodioihin. Diskurssiprosodioita syntyi yksitoista, ja lisäksi ylimääräinen luokka kollokaateille, jotka eivät sopineet mihinkään diskurssiprosodiaan. Aineistosta ilmeni diskurssiprosodioiden pohjalta neljä diskurssia, jotka ovat tekemisdiskurssi, selvittämisdiskurssi, maahanmuuttodiskurssi sekä vertaamisdiskurssi.

Tekemisdiskurssi ilmenee aineistossa murhan tekemiseen liittyvissä keskusteluissa. Keskustelut liittyvät muun muassa murhan tekijöihin sekä murhan toteuttamistapoihin ja keskittyvät enimmäkseen yksittäisiin murhatapauksiin. Selvittämiseen liittyvissä keskusteluissa puhutaan esimerkiksi selvittämättömistä murhasta ja pohditaan niiden tekijöitä, motiiveja ja tapahtumien etenemistä. Maahanmuuttodiskurssissa keskustellaan muun muassa rikoksista, jotka yhdistetään nimenomaan maahanmuuttajiin. Diskurssi ilmenee erilaisten rikos- ja väkivaltatekoja kuvaavien kollokaattien kautta. Maahanmuuttoon suhtaudutaan keskusteluissa negatiivisesti, ja kommentit sisältävät myös vihapuhetta. Vertaamisdiskurssissa vertaillaan murhaa muihin rikoksiin. Keskusteluissa halutaan murhaan vertaamalla ilmentää erilaisten rikosten vakavuutta ja samankaltaisuutta, sekä korostaa yhteiskunnassa tapahtuvien rikosten määrää.

Tutkimukseni aineisto oli rajattu pelkästään Suomi24-palstan Maailman menoa -aihealueeseen, mutta kokoamani osakorpus oli silti kooltaan 23 800 konkordanssia. Aineiston laajuus viittaa siihen, että *murha* on Suomi24-keskustelupalstalla suosittu puheenaihe, ja keskustelujen kautta saa kattavan kuvan siitä, miten murhasta keskustellaan. Tutkimuksen tuloksia voisi hyödyntää esimerkiksi murhatapauksien uutisoinnissa, sillä median luomat mielikuvat vaikuttavat ihmisten ajatteluun, mikä

taas näkyy *murhasta* käydyissä keskusteluissa. Tutkimustulokset eivät kuitenkaan ole yleistettävissä, sillä kollokaattien alhaisten MI-arvojen vuoksi niitä ei voida pitää tilastollisesti merkitsevinä. Jotta kollokaateista olisi tullut tilastollisesti merkitseviä, olisi tilastollisena menetelmänä pitänyt kokeilla esimerkiksi Z- tai T-testiä MI-testin sijaan. Tuloksia tarkastellessa on myös otettava huomioon, että niihin on voinut vaikuttaa oma subjektiivinen näkemykseni. Jokainen tutkija tulkitsee ja analysoi korpuksissa käytettyä kieltä eri tavalla, mikä voi johtaa myös erilaisiin tuloksiin (Baker 2006: 18). Kollokaatit on luokiteltu diskurssiprosodioihin täysin oman näkemykseni mukaan. Joidenkin kollokaattien luokittelu oli haastavaa, sillä niiden olisi voinut ajatella kuuluvan myös johonkin toiseen diskurssiprosodiaan. Polyseemisten sanojen kohdalla luokkaa on pitänyt pohtia erityisesti ja päätös tehdä yleisimmän käyttöyhteyden perusteella.

Tässä tutkimuksessa *murhaan* liitettäviä diskursseja tutkittiin kollokaattien kautta, jolloin analyysi ei paljastanut esimerkiksi keskustelijoiden asennoitumista kollokaattien ulkopuolelta. Jatkossa aihetta voisikin olla mielekästä tutkia toisenlaisella tilastollisella menetelmällä. Ihmisten asennoitumista voisi tutkia syvällisemmin esimerkiksi kriittisen diskurssintutkimuksen avulla.

LÄHTEET

- Ancarno, Clyde 2020: Corpus-Assisted Discourse Studies. – Anna De Fina & Alexandra Georgakopoulou (toim.), *The Cambridge Handbook of Discourse Studies* s. 165–185. Cambridge: Cambridge University Press.
- Anthony, Laurence 2022: AntConc. Version 4.1.4. Computer Software. Tokyo: Waseda University. – <http://www.laurenceanthony.net/> 30.3.2023.
- Baker, Paul 2006: *Using corpora in discourse analysis*. London; New York. Continuum
- City Digital Group 2023. – <https://www.citydigital.fi> 30.3.2023.
- Fairclough, Norman 2003: *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge.
- Hoey, Michael 2007: Lexical priming and literature creativity. – Michael Hoey, Michaela Mahlberg, Michael Stubbs & Wolfgang Teubert (toim.), *Text, Discourse and Corpora: Theory and Analysis* s. 7–30. London: Continuum.
- Jantunen, Jarmo 2018a: Homot ja heterot Suomi24:ssä: analyysi digitaalisista diskursseista. – Puhe ja kieli 38(1) s. 3–22. – <https://journal.fi/pk/article/view/65488>.
- 2018b: Korpusavusteinen diskurssintutkimus (CADS): analyysiesimerkki homouden ja heterouden digitaalisista diskursseista. – AFInLA-e: Soveltavan kielitieteen tutkimuksia 11 (1) s. 20–44. – <https://doi.org/10.30660/afinla.69259>.
- 2009: Minulla on aivan paljon rahaa – Fraseologiset yksiköt suomen kielen opetuksessa. – Virittäjä 113(3) s. 356–381.
- Kielipankki 2023: Korp-käyttöliittymän käyttöohjeet.
- Kyröläinen, Aki-Juhani & Laippala, Veronika 2020: Määrällinen korpuslingvistiikka. – Luodonpää Manni Milla, Hamunen, Markus, Konstenius, Reetta, Miestamo, Matti, Nikanne, Urpo & Sinnemäki, Kaius (toim.), *Kielentutkimuksen menetelmiä I-IV* s. 487–519. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Lagus, Krista, Pantzar, Mika, Ruckenstein, Minna & Ylisiurua, Marjoriikka 2016: *Suomi24: Muodonantoa aineistolle*. Helsinki: Unigrafia.
- McEnery, Tony & Hardie, Andrew 2012: *Corpus linguistics. Method, theory and practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McEnery, Tony, McGlashan, Mark, & Love, Robbie 2015: Press and social media reaction to ideologically inspired murder: The case of Lee Rigby. – *Discourse & Communication* 9 (2) s. 237–259.
- Nikunen, Minna 2005: *Surman jälkeen itsemurha. Kulttuuriset luokitukset rikosuutisissa*. Väitöskirja. Tampereen yliopiston sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos.
- Pälli, Pekka & Lillqvist, Ella 2020: Diskurssianalyysi. – Luodonpää, M.; Hamunen, M.; Konstenius, R.; Miestamo, M.; Nikanne, U. & Sinnemäki, K. (toim.), *Kielentutkimuksen menetelmiä I-IV* s. 374–411. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Partington, Alan; Duguid, Alison & Taylor, Charlotte 2013: *Patterns and meanings in discourse: Theory and practice in corpus-assisted discourse studies (CADS)*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Saarikoski, Petri, Suominen, Jaakko & Vaahensalo, Elina 2019: *Digitaalisia kohtaamisia: Verkkokeskustelut BBS-purkeista sosiaaliseen mediaan*. Helsinki: Gaudeamus.
- Tuomi, Pauliina 2018: Groteski true crime: Rikosdraamadokumentaariset formaatit inhon ja provokatiivisuuden näkökulmista. – *Widerscreen* 2018 (3).
- VISK = Auli Hakulinen, Maria Vilkkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen ja Irja Alho 2004: *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden Seura. Verkkoversio. – <https://kaino.kotus.fi/visk/etusivu.php> 12.4.2023.

LIITTEET

Liite 1. Murha-sanan sata merkitsevintä kollokaattia sekä niiden frekvenssit ja merkitsevyysluvut Likelihood-arvon mukaan järjestettynä.

Kollokaatti	Likelihood	Frekvenssi	MI-arvo
tappo	1681.103	1528	1.772
raiskaus	1428.813	1331	1.747
yritys	1413.184	1024	2.029
tehdä	1091.219	2907	0.958
epäillä	815.414	1019	1.473
palme	763.872	1018	1.419
tuomita	628.015	1098	1.216
poliittinen	625.952	626	1.677
tapahtua	417.074	901	1.080
ryöstö	410.230	445	1.600
syyttää	392.415	585	1.332
politkovskajan	354.424	267	1.984
tutkia	338.430	553	1.264
elinkautinen	296.999	435	1.346
anna	287.593	304	1.624
kidutus	273.199	289	1.624
vanheta	258.584	205	1.925
syyte	257.397	362	1.377
syyllistyä	251.248	348	1.390
selvittää	248.257	353	1.369
pahoinpitely	247.025	411	1.252
kennedy	245.661	306	1.477
raaka	244.474	291	1.516
suunnitella	223.666	294	1.432
litvinenko	175.138	139	1.924
rasistinen	164.475	185	1.567
harkita	147.418	164	1.577
ulvila	143.297	136	1.731
syyllinen	137.126	395	0.922
bodom	131.509	129	1.697
tilata	124.926	118	1.735
itsemurha	122.815	204	1.253
törkeä	120.897	307	0.988
tunnustaa	117.625	211	1.200
siviili	114.866	218	1.162
terroristinen	112.649	98	1.822
lindh	111.256	132	1.519

info	109.314	69	2.207
nemtsovin	109.122	80	2.017
suorittaa	101.574	274	0.956
abortti	101.127	141	1.385
jfk	100.711	93	1.759
tuomio	93.823	574	0.613
kyllikki	93.377	71	1.973
väkivalta	91.255	262	0.924
selvitä	90.737	213	1.032
liittyä	89.763	248	0.943
harkittu	87.588	69	1.932
lavastaa	86.874	175	1.124
kyse	82.648	372	0.723
laajasalko	82.002	65	1.925
suunnittelu	81.746	79	1.712
lapsi	81.576	668	0.525
kolme	78.250	237	0.897
varkaus	77.834	112	1.360
marski	75.617	55	2.027
kylmäverinen	75.084	59	1.935
tilaaja	74.700	52	2.081
olof	74.628	126	1.242
mies	73.540	939	0.415
rikos	71.768	627	0.507
motiivi	69.288	244	0.826
ratketa	67.273	63	1.744
kaksi	67.086	392	0.628
vangita	60.833	174	0.926
toimittaja	60.699	188	0.886
osallisuus	57.050	69	1.503
vastuu	53.061	217	0.761
bluffi	53.010	110	1.106
estää	52.223	172	0.857
saari	52.010	82	1.291
pedofilia	51.509	73	1.372
kiistää	51.244	87	1.238
kidnappaus	49.980	51	1.659
ratkaista	47.674	88	1.181
yllyttää	45.595	68	1.333
nainen	44.054	540	0.425
vuosi	43.344	889	0.324
kuolemantuottamus	41.756	83	1.133
teräsvuori	40.717	53	1.441
vankeus	40.178	156	0.783
lahti	39.907	111	0.940

pidättää	39.483	148	0.798
syytön	37.088	178	0.699
osallinen	36.892	69	1.172
olla	36.771	13131	0.074
selvä	35.088	146	0.754
tekijä	33.600	341	0.469
syy	33.575	375	0.446
todennäköinen	33.520	82	1.009
toteuttaa	32.554	109	0.849
istua	32.099	168	0.667
vankeusrangaistus	31.283	56	1.202
kahdeksan	29.337	53	1.195
verrata	28.981	128	0.731
tutkinta	27.839	106	0.792
viisi	27.582	73	0.966
osuus	27.148	64	1.030
julma	26.963	89	0.856
tausta	26.068	82	0.879